

CEMİLE

Orhan Kemal

Öykü 1934 yıllarında pamuk fabrikaları ile meşhur olan Çukurova'ya göç eden insanların kervanına katılan Malik, karısını, kızı Cemile ve Sadri'yi fabrikada işe yerleştirir ve rutubetli, eski bir evde yaşamaya başlarlar. Karısı fabrikada iş kazasında ölür. Malik çocuklarını da yitireceği korkusu ile köye dönme hevesi ile yaşar. Köylerini ve topraklarını terk edip fabrikaya maaşlı çalışmaya gelen yoksul insanlar, her ne kadar günde 12 saat ayakta çalışma şartlarını beğenmeseler de makinelerinin başındadırlar. Babasının köy hayallerine karşı fabrika ile özdeşleştiren Cemile, babasının isteğine de karşı gelmeden onu geçirir. Hayatına alacağı erkeği de fabrikadan seçen Cemile, her ne kadar geçim sıkıntısı çekeceğini bilse de aldırış etmez. Çalıştıkları fabrika açgözlü, bencil bir adam olan Kadir Ağa ile ona nazaran daha anlayışlı ve kültürlü olan Numan Şerif Bey'in ortaklığındadır. Kadir Ağa, fabrikanın işlerinin daha ileri olmasını istediği için İtalyan mühendis Orlando'yu işçilerin başına getirir. Fabrikaya kendi sert çalışma disiplinini getiren ve ücretlerinde kesinti yapan İtalyan'a karşı çıkan işçiler Camgöz'ün desteği ile birleşip ayaklanma başlatırlar. Fakat fabrikanın tüm otoritesine sahip olmak isteyen Kadir Ağa, hakkını savunmaya çalışan işçileri işten çıkarır. İşçiler zor bir halde öç almak için Camgöz'ün kahvesini yıkarlar. Bu süreç içerisinde kafayı Cemile ile evlenmeye takmış olan Deveci Çopur Halil, ısrarlarına devam eder. Fakat Cemile'nin kendisi ile asla evlenmek istemediğini öğrenen adam Cemile ve Necati'yi ayırmak için Camgöz ve Karakız ile hain planlar yapıp kızını kaçırmak ister. Lakin başarılı olamaz, Necati, babaannesini ikna eder ve Cemile ile evlenir.

Tema

Yoksulluk “Cemile” adlı romanda işlenen “yoksulluk” teması emek sömürüsü bağlamında bir küçük bir kadının hayatla mücadelesi ve direnme gücü ile verilmektedir.

Kişiler

Cemile Babası Malik Türkiye'ye göç ettiğinden beri kendisi ve abisi Sadri ile daha duygusal ve samimi bir ilişki içine giren Cemile, hassas bir kızdır. Abisi Sadri ile ekmek derdine düşerler ve fabrikada çalışmaya başlarlar. Cemile on beş yaşlarında genç ve alımlıdır. Başı kapalıdır. Güzelliği başına dert olan Cemile, babasına ve abisine aşırı düşkündür. Küçük yaşta bir anne gibi evin tüm sorumluluğunu almak zorunda kalan Cemile, ev işlerini fabrika işleri ile birlikte başarı ile yürütür. Yozlaşmış, çıkarıcı, ahlaksız bireylerin arasında saf düşüncelerini ve merhametini korumaya çalışan Cemile, kendini beğenen Deveci tarafından kaçırılmaktan İzzet Usta'nın yardımı ile kurtulur ve karşılıklı birbirilerini sevdikleri Necati ile evlilik yoluna girerek aradığı mutluluğa kavuşur.

Necati Zengin ve eğitilmiş bir aileye sahip olan kendisi de eğitilmiş olan Necati, fabrikadaki üç katipten biridir. 24 lira 95 kuruşa çalışan Necati, fabrikada dönen ilişkilerden ve isyanlardan bihaber işine odaklıdır. Kendi gibi olduğuna inandığı Cemile ile evlenmek isteyen Necati, ailesinin beklentileri ve kendi istekleri arasında zor günler yaşar. Fabrika ortağı Kadir Ağa kendisini işten atmak isterken durumu izah ettiği diğer ortak Numan tarafından babasının hatırına işe geri alınır. Necati, okumuş çocukları olmasını ve kimseye muhtaç olmamalarını ister. Geleceğe umutla bakar, iyi niyetlidir.

İzzet Usta Bir makine tamircisi olan İzzet Usta, Cemile ve ailesinin komşusudur. Kolunu makine dişleri arasından zor kurtaran adamın karısı verem oğlu da tren altında acı bir şekilde vefat eder. Oldukça zor bir hayat geçiren İzzet Usta yine de işinden gücünden vazgeçmez. İnsanlara ilaç veren, okuma yazma öğretmeye çalışan, yardım eden, duyarlı ve iyi niyetli bir adam olan İzzet Usta, Cemile'nin Deveci yüzünden adının çıkmasına ve kaçırılmasına mani olmaya çalışır. Karısı hastadır. Değerlerine bağlı ve çalışkandır. Güvenilir ve bilgili biri olması nedeni ile küçük işçi mahallesinin yol göstericisidir.

Malik Yugoslav dağlarında yıllarca çete reisliği yapan Boşnak Malik, arkadaşı Muy ile göç ettiği Çukurova'da kendilerine hayat kurmaya çalışırlar. Muy'un kızlarının da bir bir dağıldığını gören Malik, şehirden ve fabrikadan hazzetmez. Oğlu Sadri'yi ve kızı Cemile'yi çok sever. Onlar işten gelene dek yemek pişirir, çoraplarını yamar, camiye gider. Bakışarak bile anlaştığı Muy ile özdeşleşen Malik, geçmişinde çok güçlü bir karakter olduğu için düşüşe geçmeyi kendine yediremez. Umudla geldiği yeni sosyal düzende sadece eşini değil insanca yaşam şeklini de kaybeden yaşlı adam yoksulluk içinde yaşamasına rağmen, insanları saç tıraş etmekten, bakımdan herhangi bir ödeme almaz. İyi niyeti ile maddiyatı ikinci plana iterek yaşar.

Sadri Malik'in oğlu, Cemile'nin abisi olan dokumacı Sadri, korkak ve uyumlu bir gençtir. Sigara içer. Fabrikada dokuma yaparken iplerin sürekli çıkmasına neden olan İtalyan düzeninin bozulmasına rağmen kendisi işten atılmaktan çekindiği için olumlu cevap verir. Kız kardeşi ile ilgili laf eden adamlardan nefret eder, Cemile'nin çalışmasını dahi istemez, iş çıkışları kardeşini bekler. Cemile'nin Necati ile evlenmesi hususunda geçinebilmek için kendi gibi fabrikada çalışan Halime'yi Cemile'den kendisine ayarlamasını ister. Evde et gibi yemekler piştiğinde kardeşi ile adeta savaşa girerler ve Sadri kazanır.

Deveci Çopur Halil Cemile'den hoşlanan Deveci, baktığı develeri dahi satıp kıza sahip olmak ister. Bu amaç uğruna Camgöz ile Karakız ile onlara para sunarak hain planlar yapar. Niyeti Cemile'nin adını çıkarıp, kaçırmak olan Halil, karşılık alamayınca küplere biner. Şalvarlı ve tespihli, cahil biridir.

Kadir Ağa Fabrika ortaklarından biri olan Kadir Ağa, paralı fakat cahil biridir. İşçileri ve insanları çıkarları doğrultusunda yönetip, egemen olmak ister. Para için her şeyi yapacak olan maddeci Kadir, kendi geçmişindeki acı günleri insanları ezerek çıkarmak ister.

Numan Şerif Bey Fabrikanın diğer ortağı olan Şerif Bey, özünde iyi biri olsa da topluma karşı duyarsızdır. Geçmişte vefa borcu olduğunu düşündüğü babası için Kadir'e rağmen, kâtip Necati'yi işe geri alır. İşçilerin çalışma şartlarına ve İtalyan düzenine müdahale etmez, daha fazlasını bekler. Pek çok dil bilir, yurt dışına çıkar, bilgili biridir.

Cemile (Açık)

Karakter Babası Malik Türkiye'ye göç ettiğinden beri kendisi ve abisi Sadri ile daha duygusal ve samimi bir ilişki içine giren Cemile, hassas bir kızdır. Emekçi, güçlü kadının simgesidir. Abisi Sadri ile ekmek derdine düşerler ve fabrikada çalışmaya başlarlar. Cemile on beş yaşlarında genç ve alımlıdır. Başı kapalı, kendine güveni olan biridir. Özellikle babasına ve abisine aşırı düşkündür. Küçük yaşta bir anne gibi evin tüm sorumluluğunu almak zorunda kalan Cemile, ev işlerini fabrika işleri ile birlikte başarı ile yürütür. Soğukkanlı ve yardımseverdir. Yozlaşmış, çıkarıcı, ahlaksız bireylerin arasında saf düşüncelerini ve merhametini korumaya çalışan Cemile, kendini beğenen Deveci tarafından kaçırılmaktan kurtulur. Zenginlikte, malda, mülkte gözü yoktur. Karşılıklı birbirilerini sevdikleri Necati ile evlilik yoluna girerek aradığı mutluluğa kavuşur.

Aktiviteler Yaşlı babasına bakmak, kimseye muhtaç olmamak için evde ve fabrikada çalışan Cemile, özverili biridir. Küçük yaşına rağmen su ısıtarak banyo ve çamaşır işlerinde tüm aileye yardımcı olur. Abisinin hastalığında ona bakar. İnek sağlar, evi temizler, babasının yaptığı yemekleri sofraya kurar. Ev sahibinin karısı doğum yaptığında ebe bulamayınca kendi doğurtur. Arkadaşları Güllü ve Halime arkadaş olup, genelde onlarla muhabbet eder. Alfabe öğrenmeye ilgisi olduğu için en küçük fırsatı kaçırmadan okuma yazma öğrenmeye çalışır.

ÖRNEK ANILAR

Sevgi Dolu Enerjisini sevgisi ile yansıtan genç kız, babasına ve abisine karşı büyük bir sevgi besler. Onlar hastalansa üzülür, onlar sevinse sevinir. Babasını severken içinden geldiği gibi sevgi dolu kelimeler türetmeyi ihmal etmez; “- Babilom benim, seker babilom... Kızkonu kimlere bırakacaksın? Kızkon ağlar sonra!”

Güçlü Babasının ve abisinin desteğini canı gönülden hisseden Cemile kendine güvenen, güçlü ve cesur bir kızdır. Hiçbir şekilde gözünü korkutan insanlardan da kavgalardan da korkup bir köşeye sinmez; “- Amaan... dedi, benim hiç kimseye eyvallahım yok arkadaş! Kimmiş beni kolumdan tutup sürüdecek? Adamın alınımı karışlarım! Kolumdan tutup sürdüreceklermiş... Yağma vardı, dağ başıydı burası... Bir insanın kendinden olmazsa hiç kimse bir şey yapamaz...”

Merhametli İhtiyar babasına saygı duyan onu kalpten seven Cemile, babasına karşı tüm evlatlık görevlerini eksiksiz yapmak ister. Babası sırtını keselemek için çağırıldığında tereddüt etmeden gidip babasının sırtını yıkar, merhametlidir; “Arkasını sabunlaması için babası alt evden seslendiği zaman Cemile'nin yüzü terden yıkanmış gibiydi. Kalktı, gitti, babasının arkasını kuvvetli kuvvetli sabunladı, kupkuru ihtiyarin fırlak kemikli sırtını avucuyla sıvazladı.”

Hassas Annesi öldükten sonra ihtiyar babasının buruşuk tenini gördükçe üzülen, onu uyurken dahi kaybetmekten korkan Cemile, duygusal ve hassas bir kıza dönüşür. Babasının ölmesini istemeyen Cemile ne zaman aklına böyle bir ihtimal gelse hıçkırıklara boğulur; “ Hassas Onun için babası uyurken görse sanki ölmüş de yatıyor gibi geliyor, başlıyordu ağlamağa. Hele bir gece, babası camiye giderken ensesine dikkat etmişti... Nasıl da kurumuş, buruşmuştu! Babası namazdan dönünceye kadar yatağında ağlamıştı.”

Çalışkan Fabrikadaki işinden sonra hemen eve gelip ev işleri ile ilgilenen Cemile, kendini de eğitmek daha aydın bir çalışan kadın olmak adına alfabe öğrenir. Hiçbir anını boş geçirmemeye uğraşan Cemile için sinema gibi aktiviteler dahi işinden gücünden dolayı olanaksız gelir; “ Bizim gibi gece-gündüz çalışınlar da görelim... İşten baş mı kaldırabiliyoruz? Öyle olduğu halde, sırası geliyor iki lirayı iki kardeş zor tutuyoruz.”

Tok gözlü Maddi olanaksızlıklar nedeni ile çalışan Cemile, kendisini altınlarla dolduracak olan Halil ile evlenmek yerine aylıklı daha az maaşı da olsa Necati’yi tercih eder. Cemile gönlünün sesi ile tercihlerini yapar. İzzet Usta da Halil’e gereksiz yere Cemile ile ilgili hayal kurmamasını söyler, çünkü Cemile nicelerini tepmiştir; “- Kızın böyle şeylerde gözü yok. İsterse, senin yapacağının on mislini yapacaklar var... Amma istemiyor...”

Soğukkanlı Musa’nın karısı doğum yapacağı sırada ebe başka bir doğuma gittiği için iş komşu olarak Cemile’ye düşer. Cemile küçük yaşına rağmen korkmadan cesaretle çocuğu doğurtur. Elleri kan içinde kalır; “Az evvel tek başına doğurttuğu kadının, ev sahibi Musa’nın karısının yanına gitmek üzere merdivene hızla yürüdü.”

Heyecanlı Sevdiği Necati Cemile’yi görüp istemeleri için babaannelerini gönderir. Fakat Cemile evlerine gelen iki kadını görünce büyük heyecan duyar ve ne yaptığını bilemez hale gelir, dudaklarını yer ve eli ayağına dolaşır. Zira Necati’nin ailesi kıza kibirli yaklaşır ve beğenmezler; “Tekrar aklına kahve geldi. Geldi ama kahve nasıl pişirdi? Kafasını bir türlü toparlayamıyordu. Cezveye su koydu. Kibriti bulamadı bu sefer de... Hay aksi şeytan... Yalnız kibrit değil, şekerle kahve kavanozu da yukarıdaydı, çalar saatin bulunduğu rafta.”

Necati (Mantıklı)

Karakter Zengin ve eğitilmiş bir aileye sahip olan kendisi de eğitilmiş olan Necati, fabrikadaki üç katipten biridir. 24 lira 95 kuruşa çalışan Necati, fabrikada dönen ilişkilerden ve isyanlardan bihaber işine odaklıdır. Kendi gibi olduğuna inandığı Cemile ile evlenmek isteyen Necati, ailesinin beklentileri ve kendi istekleri arasında zor günler yaşar. Fabrika ortağı Kadir Ağa kendisini işten atmak isterken durumu izah ettiği diğer ortak Numan tarafından babasının hatırına işe geri alınır. Necati, okumuş çocukları olmasını ve kimseye muhtaç olmamalarını ister. Geleceğe umutla bakar, iyi niyetlidir.

Aktiviteler Fabrikada iş başı yapan Necati arada içki içer. Kızlarla çok fazla konuşamaz, utanır.

ÖRNEK ANILAR

Utangaç Necati genel anlamda çekingen biridir. İş yerinde dahi haklarını aramayacak, üzerinde durmayacak kadar sakin davranır. Cemile’yi de başkası istemesin diye babaannesine istemek ister fakat bunu Cemile’ye nasıl soracağını bilmez: “- İki saattir is başında olması lazım. Bu kafayla gidersem konuşabilirim gibi geliyor bana...”

Umutlu Eski hayatını istemeyen Necati, Cemile ile birlikte çoluk çocuğa karışacağı bir yuva hayali kurar: “ Oysa, artık bari, birkaç saat can ciğer olup sonra unuttuğu dostları sevmiyor, sevemiyordu. O istiyordu ki, Cemile’yle evlensin, içkisiz, dalaveresiz, her türlü hercailikten uzak bir aile yuvası kursun. Sabahleyin evden çıkarken karısı onu kapıdan uğurlasın, aksam üzeri paydoslarda kapıda karşılasın... Derli toplu bir ev, tertemiz, saf bir kadın, tertemiz kadının ihtimamı, samimi sevgisi...”

Fedakar Fabrikadaki çıkarıcı, sömürücü müdürlere katlandığı için kendine kızsız da Cemile için, kuracağı yuvası için buna degeceğine inanır: “ Oysa, hiç de böyle olmak istemeyen bir şuuru vardı. Eğer Cemile olmasa, 24 lira 95 kurusa bile bos verir, masasındaki defter, kalem, hokka, hesap makinesi ne varsa herifin suratına fırlatır, sonunu düşünmezdi bile.”

Kıskanç Cemile’yi çok seven Necati, Deveci Çopur Halil’in sevdiği kız ile ilgili hain planlarını öğrenmesi sinirlenmesine yol açar: “ Necati çılgına dönmüştü. Yeni bir cigara yaktı. Babaannesine birdenbire fena halde içerledi. Kızı gidip görmesi, hatta babasından istemesi için kaç kere yalvarmıştı...”

İzzet Usta (Uyumlu)

Karakter Bir makine tamircisi olan İzzet usta, Cemile ve ailesinin komşusudur. Kolunu makine dişleri arasından zor kurtaran adamın karısı verem oğlu da tren altında acı bir şekilde vefat eder. Oldukça zor bir hayat geçiren İzzet usta yine de işinden gücünden vazgeçmez. İnsanlara ilaç veren, okuma yazma öğretmeye çalışan, yardım eden, duyarlı ve iyi niyetli bir adam olan İzzet usta, Cemile’nin Deveci yüzünden adının çıkmasına ve kaçırılmasına mani olmaya çalışır. Karısı hastadır. Değerlerine bağlı ve çalışkandır. Güvenilir ve bilgili biri olması nedeni ile küçük işçi mahallesinin yol göstericisidir.

Aktiviteler İşi makine tamir etmek olan İzzet usta, kimi zaman sigara içer. Boş zamanlarında gözünde gözlük, kitaplarını okur. Okuma yazma bilmeyene okuma yazma öğretir. İnsanlarla iletişimi olumludur, herkese yardımcı olmaya çalışır.

ÖRNEK ANILAR

Yardımsaver İzzet usta, her şeyi bilen bir adam olarak Cemile'den abisinin hasta olduğunu öğrenince derhal ilaçlarını alarak Sadri'yi görmeye gider. Sadri'nin iyileşmesi için ona ilaç veren İzzet Usta oldukça yardımsaver, merhametli bir adamdır: “- Al! dedi, bas ağrısına, ateşe birebirdir. Dilinin üstüne koy, suyla yut...”

Pozitif Fabrikada çalışan işçiler İstanbul'dan getirilecek yeni işçilerin haberini alınca ne yapacaklarını bilemez bir halde telaşa kapılır. İzzet usta ise gayet sakin bir şekilde sınırlı işçilerin daha kararlı ve mücadelecisi olması gerektiğine inanarak iyi tarafını onlara göstermeye çalışır: “- Ne biçim söz bu be? İşsiz kaldınız mı hemen ölmek, öldürmek. Marifet ölmek, öldürmekte değil, bu kötü şartlarla mücadele etmekte!”

Öngörülü Pek çok olayı önceden kestirebilen İzzet usta, Deveci ve Camgöz'ün Cemile üzerinde hain planlarını öğrenince karakıza karışmaması gerektiğini öğütler zira ona göre Cemile'nin adının çıkmasını önlemek için bir an önce Necati'ye bildirmek gerekir: “İzzet usta söyle bir düşündü: Kızın elinde ne vardı ki? Bütün is Necati'de bitecekti. En doğrusu, meseleyi Necati'ye açmak, kızı bu yakınlarda çıkması mümkün felaketten kurtarmaktı. - Cemile'ye bundan bahsetme, dedi.”

Olgun Çevresinde diğer kişilere göre daha olgun ve bilgili olan İzzet usta, bir galeyanla işçileri isyana getirip ortarlardan çekilen ve kendi kahvehanesini açan Camgöz'ün dükkanı başına yıkacak olan işçileri sakinleştirmeye çalışır. İşçi kesimine göre daha sakin ve olgun tavırları ile dikkat çeker: “- Evet ama, Camgöz'ün kahvesini parçalamakla ellerine ne geçecek? diye soruyordu. Çare bu mu? Kurtuluş bu mu?”

Malik (Uyumlu)

Karakter Yugoslav dağlarında yıllarca çete reisliği yapan Boşnak Malik, arkadaşı Muy ile göç ettiği Çukurova'da kendilerine hayat kurmaya çalışırlar. Muy'un kızlarının da bir bir dağıldığını gören Malik, şehirden ve fabrikadan hazzetmez. Oğlu Sadri'yi ve kızı Cemile'yi çok sever. Onlar işten gelene dek yemek pişirir, çoraplarını yamar, camiye gider. Bakışarak bile anlaştığı Muy ile özdeşleşen Malik, geçmişinde çok güçlü bir karakter olduğu için düşüşe geçmeyi kendine yediremez. Umutla geldiği yeni sosyal düzende sadece eşini değil insanca yaşam şeklini de kaybeden yaşlı adam yoksulluk içinde yaşamasına rağmen, insanları saç tıraşı etmekten, bakımdan herhangi bir ödeme almaz. İyi niyeti ile maddiyatı ikinci plana iterek yaşar.

Aktiviteler İhtiyar Malik, evde çocukları Cemile ve Sadri'yi beklemekte, onlara yemek pişirmektedir. Yırtılmış çoraplarını yamamaya diker. İnsanları evinde parasız tıraş eder. Çoğu zaman Boşnakça konuşan Malik'in en yakın dostu birlikte göçtükleri arkadaşı Muy'dur. Pencere kenarına oturup dışarıyı izlemeyi seven ihtiyar komşusu İzzet usta ile iyi anlaşmakta, onun sözüne güvenmektedir. Malik kendisi gelen misafirlerine kahve de yapabilmektedir.

ÖRNEK ANILAR

Koruyucu İş çıkışı fabrikadan dönüşte abisini azarlayan Cemile'ye karşı Sadri'yi savunan ihtiyar baba her ikisinin de sürekli birbirine tutunması gerektiğini öğütler: “- Oğlumun hatırına dokunmazsan başımın üstünde yerin var! dedi, dokunursan... Çünkü bu dünyada onun senden, senin ondan başka kimseniz kaldı mı? Yarın ben de gözlerimi yumuverirsem...”

Mutsuz İhtiyar Malik, göçtüklerinden beri ailesini dağılmış hissetmektedir. Çok sevdiği karısını fabrika yüzünden iş kazasında kaybetmesi, çocuklarının hala o fabrikada çalışıyor olması hep kendisine acı verir. Bu nedenle akli hep köyleri olan Karagöl'e gidip yaşamının son günlerini düşünmeden geçirmeyi arzu eder: “- Allah göstermesin! Çocuklarımı alıp Karagöl'e gidecem ben... Onları şehirde bırakmak istemiyorum...”

Endişeli Fabrikada çalışma uğruna Adana'ya geldiklerinden beri tedirgin olan Malik, hem onların da karısı gibi öleceğinden hem de dostu Muy'un kızları gibi kaçırılması gibi kızının başına bir şey gelmesinden oldukça büyük bir endişe duyar: “Muy'a baktı. Hafif hafif sallanıyordu. Onu tetkik etmeğe başladı. Ya günün birinde Cemile'yi de Muy'un kızı gibi kaçırırlarsa?”

Merhametli Cemile ve Sadri arasında kaldığında hep Sadri'den yana imiş gibi görünse de kızına da kıyamayan duygusal yaşlı baba kızının Necati ile evleneceğini duyunca çok üzülür, kızını bir müddet yabancı gibi hisseder. Merhamet duygusu ağır basan yaşlı baba ile kızı ağlaşıp yine birbirlerine destek olur: “ İhtiyar Malik'in artık dayanacağı kalmamıştı. Kalktı, kızının yanına gitti. Eskiden olduğu gibi onu kucağına aldı. Yaşlı

gözlerini öpmeğe başladı. Ama bu, eski Cemile onun sevgili kızı, kızkосу Cemka değildi... Yabancı bir vücudu kucaklamış gibi irkildi.”

Cesur Vaktiyle dağlarda çarpışan, cesur yürekli bir adam olan Malik, yaşlı da olsa ailesini koruma güdüsü altındadır. Fabrikada oğluna zarar geleceği endişesi ile elinde odunla giderek oğlunu görmek için gözdağı verir: “Çarptı, devirdi. Sonra yüz elli metrelik mesafe hızla geçilip fabrikanın demir kapısına yüklenildi. Elindeki odunu kapıya vuran ihtiyar Malik: - Oğlumu verin! diye bağırdı, Sadri'mi verin!”

Duygusal Hem Sadri'yi hem de Cemile'yi kurtaramadığını düşünen ihtiyar Malik, evinde kendi kendine ağlar: “İhtiyar Malik oda kapısını arkadan sürgülemiş, pencere önünde sessiz sessiz ağlıyor, mahallenin sırtını döndüğü kocaman göl ise, ikinci güneşinin ölgün sarısı altında kocaman bir denizi hatırlatarak hafif hafif dalgalanıyordu.”